

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Handleiding voorbereidende les bij Provinciespel

basisonderwijs

Versie 26 april 2018



INHOUD

Inleiding	2
Tijdsverloop	2
Quiz: Waar gaat de provincie over?.....	3
Filmpje 'Hoe werkt de provincie?'	6
Wie is de baas in de provincie?.....	7
Van probleem naar oplossing	8
Vorbereiding bezoek provinciehuis	11

INLEIDING

Binnenkort gaat u met uw klas het Provinciespel spelen in de Statenzaal van uw provinciehuis. Leuk!

Om dit bezoek voor te bereiden, kunt u voorafgaand aan het bezoek in de klas al aandacht besteden aan wat de provincie is en doet. Dit is niet essentieel, maar zeker een mooie aanvulling op het programma op het provinciehuis.

U kunt de hele les uitvoeren als voorbereiding op het bezoek of één of enkele werkvormen.

TIJDSVERLOOP

- | | |
|-------------------------------------|--------------------|
| • Introductie | 2 min. |
| • Waar gaat de provincie over? | 20 min. |
| • Filmpje 'Hoe werkt de provincie' | 3 min. |
| • Wie is de baas in de provincie | 10 min. |
| • Van probleem tot oplossing | 15 min. |
| • Vorbereiding bezoek provinciehuis | 10 min. |
| | ----- |
| | +/- 60 min. |

QUIZ: WAAR GAAT DE PROVINCIE OVER?

KORTE OMSCHRIJVING PROGRAMMAONDERDEEL

De leerlingen worden ingedeeld in teams. Elk team strijdt om de meeste punten. Er zijn twee soorten vragen, kennisvragen én blufvragen. Bij de kennisvragen kiest elk team een antwoord (A, B of C). De teams met het goede antwoord krijgen een punt. Bij de blufvragen bieden de teams tegen elkaar op wie de meeste goede antwoorden denkt te hebben op een vraag die begint met 'Noem zoveel mogelijk...'. De hoogste bieder probeert het. Lukt het, dan krijgen zij een punt. Lukt het niet, dan krijgen alle andere teams een punt.

LEERDOEL

Het doel van het spel is dat leerlingen weten dat politieke besluitvorming plaatsvindt op verschillende niveaus en wie welke taken uitvoert: gemeente, provincie en nationaal. De beslissingen worden genomen door politici op het niveau waar de beslissing thuishoort. De EU laten we hier buiten beschouwing.

MATERIAAL

Maak drie vellen met de letters A, B en C en hang ze op op drie plekken in het lokaal.

DUUR

20 minuten – maak zelf een keuze uit de vragen.

HANDLEIDING

STAP 1

Verdeel de klas in teams van ongeveer vier leerlingen en laat ieder team in een rijtje staan. Nadat een vraag is voorgelezen, mag er 10 seconden overlegd worden binnen het team. Daarna mag per team degene die vooraan staat naar de letter A, B of C lopen. Schrijf de teams onder elkaar op het bord.

STAP 2

Lees een vraag voor en geef daarbij de drie mogelijke antwoorden: A, B of C. Eén van deze antwoorden is goed, de andere twee zijn fout. Na het voorlezen van de vraag en de antwoorden geef je de teams tien seconden de tijd om te overleggen. Tel de laatste vijf seconden hardop af (5, 4, 3, 2, 1). Op jouw teken loopt een lid van het team naar de A, de B of de C toe. Je geeft de teams die het juiste antwoord hebben gegeven een punt.

Je kunt tussendoor af en toe een blufvraag stellen. Deze blufvraag lees je voor. Daarna krijgen de teams kort de tijd om te bedenken hoeveel goede antwoorden ze denken te kunnen geven. Vervolgens zegt elk team hardop hoeveel antwoorden ze volgens hen weten. Het team met het hoogste aantal mag het proberen. Lukt het ze om binnen een minuut het zelf aangegeven aantal antwoorden te geven, dan krijgen ze twee punten. Lukt het niet, dan krijgen alle andere teams één punt. Welk team heeft aan het eind de meeste punten? Dat team heeft gewonnen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN QUIZ

KENNISVRAGEN (*= MAKKELIJK, **= MOEILIK, ***= HEEL MOEILIK)

1. Deze bestuurslaag geeft paspoorten uit. *
 - a. **Gemeente**
 - b. Provincie
 - c. Rijk
2. Deze bestuurslaag legt snelwegen aan. *
 - a. Gemeente
 - b. Provincie
 - c. **Rijk**
3. Deze bestuurslaag zorgt voor het onderhoud aan provinciale wegen. **
 - a. Gemeente
 - b. **Provincie**
 - c. Rijk
4. Deze bestuurslaag zorgt voor natuurgebieden. **
 - a. Gemeente
 - b. **Provincie**
 - c. Rijk

5. Deze bestuurslaag zorgt ervoor dat het vuilnis wordt opgehaald. *
- a. **Gemeente**
 - b. Provincie
 - c. Rijk
6. Deze bestuurslaag controleert of gemeenten niet teveel geld uitgeven. ***
- a. Gemeente
 - b. **Provincie**
 - c. Rijk
7. Deze bestuurslaag heeft roken in cafés verboden. **
- a. Gemeente
 - b. Provincie
 - c. **Rijk**
8. Deze bestuurslaag selecteert de beste busbedrijven voor regionaal vervoer. **
- a. Gemeente
 - b. **Provincie**
 - c. Rijk
9. Deze bestuurslaag beslist welke vakken verplicht zijn op school. *
- a. Gemeente
 - b. Provincie
 - c. **Rijk**
10. Deze bestuurslaag beslist waar huizen, bedrijven en parken mogen komen. ***
- a. **Gemeente**
 - b. Provincie
 - c. Rijk
11. Deze bestuurslaag beslist in welke meren en rivieren je mag zwemmen. ***
- a. Gemeente
 - b. **Provincie**
 - c. Rijk
12. Deze bestuurslaag houdt bij wie op welk adres woont. **
- a. **Gemeente**
 - b. Provincie
 - c. Rijk

BLUFVragen

1. Noem zoveel mogelijke politieke partijen die in de Provinciale Staten van Drenthe zitten.
VVD, PvdA, CDA, PVV, SP, D66, ChristenUnie, GroenLinks, 50PLUS, Sterk Lokaal (tien partijen)
2. Noem zoveel mogelijk hoofdsteden op van de provincies van Nederland.
Groningen, Leeuwarden, Assen, Zwolle, Lelystad, Arnhem, Utrecht, Haarlem, Den Haag, Middelburg, Den Bosch, Maastricht (twaalf provinciale hoofdsteden)
3. Noem zoveel mogelijk gemeenten in de provincie Drenthe.
Aa en Hunze, Assen, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Noordenveld, Tynaarlo, Westerveld, De Wolden (12 gemeenten)

FILMPJE 'HOE WERKT DE PROVINCIE?'

KORTE OMSCHRIJVING ONDERDEEL

De leerlingen bekijken een kort en simpel filmpje, waarin wordt uitgelegd hoe de provincie werkt.

LEERDOEL

Leerlingen zien en horen alvast enkele belangrijke begrippen die belangrijk zijn bij het begrijpen van het provinciale krachtenveld: Provinciale Staten, gedeputeerden en commissaris van de Koning.

DUUR

3 minuten.

MATERIAAL

Filmpje op YouTube. (Er zit een hyperlink in de PowerPoint naar het filmpje. U kunt het filmpje ook vinden op: <https://www.youtube.com/watch?v=E62Qe3JBkHM>.)

HANDLEIDING

Speel het filmpje af. U kunt ter herhaling kort wat vragen stellen aan uw leerlingen over het filmpje. U hoeft echter niet (lang) bij de inhoud stil te blijven staan, omdat de inhoud van het filmpje terugkomt in de hierop volgende werkvormen.

WIE IS DE BAAS IN DE PROVINCIE?

KORTE OMSCHRIJVING ONDERDEEL

Met leerlingen bespreken wie in de provincie de macht heeft aan de hand van een eenvoudig schema.

LEERDOEL

Leerlingen leren dat de kiezers bij de verkiezingen bepalen wie in Provinciale Staten komen.

DUUR

10 minuten.

MATERIAAL

PowerPoint.

HANDLEIDING

1: Projecteer het schema 'De macht in de provincie'.

2: Stel de volgende vragen:

- Wie zijn de kiezers?
- Wie kiezen ze?
- Hoe kiezen ze die mensen?
- Wat doen die mensen?
- Hoe krijgt de provincie gedeputeerden?
- Wie kiest de commissaris van de Koning?
- Wie heeft de macht in de provincie? (kiezers → Provinciale Staten)

Vraag steeds om toelichting en vul die zelf aan.

Heel eenvoudig schema (in volgorde waarin ze in beeld verschijnen):

- **Kiezers:** Iedere Nederlander mag meedoen aan de verkiezingen voor Provinciale Staten (als je 18 jaar of ouder bent).
- **Provinciale Staten:** Deze mensen zijn gekozen door de kiezers en nemen besluiten in opdracht van de kiezers. (In Drenthe zijn 41 Statenleden.)
- **Gedeputeerden:** Deze mensen zijn gekozen door Provinciale Staten om de besluiten van Provinciale Staten uit te voeren.

- **Commissaris van de Koning:** De regering benoemt de commissaris van de Koning. Als je dat wilt worden, moet je eerst solliciteren. Provinciale Staten geven de regering altijd een advies over wie men graag wil hebben. Vaak luistert de regering daarnaar.

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

KORTE OMSCHRIJVING ONDERDEEL

Leerlingen ontdekken aan de hand van pictogrammen hoe een provincie aan oplossingen voor een probleem werkt.

LEERDOEL

Leerlingen maken aan de hand van een concreet voorbeeld kennis met de verschillende stappen in de besluitvorming van de provincie.

DUUR

15 minuten.

MATERIAAL

6 kaarten met pictogrammen, geprint op A3 of A4 papier. De kaarten zijn te downloaden op www.prodemos.nl/leren/van-probleem-naar-oplossing-provincie/ of door op onderstaande pdf te dubbelklikken.




Van probleem naar
oplossing_Provincie_\

HANDLEIDING


1. Leg uit dat de provincie gaat over problemen die niet door de Rijksoverheid worden opgelost, maar waar wel meer gemeenten bij betrokken zijn. Bijvoorbeeld over een provinciale weg, of een groot natuurgebied of windmolenpark. Maar hoe komt de provincie tot een oplossing van een probleem? Dat gaan de leerlingen aan de hand van een voorbeeld ontdekken.

2. Laat de leerlingen samen een probleem kiezen dat in de provincie speelt. Bespreek hoe dat opgelost kan worden.
3. Vraag 6 leerlingen om naar voren te komen.
4. Geef aan iedere leerling een pictogram met een korte tekst. Vraag nog 2 leerlingen om naar voren te komen. Zij mogen de 6 leerlingen met de pictogrammen in de juiste volgorde zetten.
5. Als ze volgens het tweetal in de juiste volgorde staan, vraag je de rest van de klas of het zo klopt. Vraag een toelichting als iemand vindt dat het niet klopt. Sta wijzigingen toe tot de volgorde juist is.
6. Vraag wie aan de hand van deze pictogrammen het hele verhaal kan vertellen. Kies één leerling om dit te doen.
7. Bespreek het voorbeeld na en geef eventueel een toelichting op de situatie.

DE PICTOGRAMMEN

<p style="text-align: center;">VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING</p> <p style="text-align: center;">Er is een probleem</p> 	<p>Er is een probleem in de provincie:</p> <p>De leerlingen hebben zelf een concreet voorbeeld gekozen.</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------------------------------------------------------------------------------------------

<p style="text-align: center;">VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING</p> <p style="text-align: center;">De gedeputeerde verzint een oplossing</p> 	<p>De gedeputeerde heeft een idee.</p> <p>De leerlingen hebben een oplossing bedacht die hier gebruikt kan worden.</p> <p>De gedeputeerde vraagt zijn/haar ambtenaren om dit idee op te schrijven in een plan.</p>
<p style="text-align: center;">VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING</p> <p style="text-align: center;">De Provinciale Staten vergaderen</p> 	<p>Provinciale Staten gaan praten over het plan. Ze kunnen vóór het plan stemmen en ze kunnen tégen het plan stemmen. Ze mogen het plan ook veranderen.</p> <p>De gedeputeerde moet dit nu aanpassen in zijn/haar plan.</p>
<p style="text-align: center;">VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING</p> <p style="text-align: center;">Het plan is goedgekeurd!</p> 	<p>Is de meerderheid van Provinciale Staten voor het plan?</p> <p>Dan zet de commissaris van de Koning zijn/haar handtekening onder het plan.</p>
<p style="text-align: center;">De gedeputeerde en zijn ambtenaren voeren het plan uit</p> 	<p>De gedeputeerde gaat er nu voor zorgen dat het plan uitgevoerd gaat worden.</p>

<p style="text-align: center;">VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING</p> <p style="text-align: center;">Het probleem is opgelost (of niet)</p> 	<p>Na een jaar wordt duidelijk of het plan werkt.</p> <p>Werkt het plan?</p> <p>Dan heeft de provincie haar werk goed gedaan!</p>
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

VOORBEREIDING BEZOEK PROVINCIEHUIS

KORTE OMSCHRIJVING ONDERDEEL

Uitleg over wat de klas te wachten staat op het provinciehuis. Leerlingen kunnen alvast in groepjes worden ingedeeld.

HANDLEIDING

1. Leg uit dat de klas binnenkort een bezoek gaan brengen aan het provinciehuis. Vertel wanneer dat gaat gebeuren en geef eventuele praktische informatie.
2. Leg uit dat op het provinciehuis iemand met de klas een spel gaat spelen. Leerlingen hoeven hier niets voor te bereiden.

U kunt de klas alvast in groepjes indelen. Maak bij voorkeur vier of vijf groepen van gelijke grootte. Groepjes bestaan uit 4 of 5 leerlingen. Laat de leerlingen niet zelf kiezen met wie ze in een groepje willen, maar mix hen willekeurig, bijvoorbeeld door te nummeren. U kunt het indelen van de groepen ook aan de begeleider van ProDemos overlaten op het provinciehuis en u hoeft hierover nog niets te zeggen.

3. Leg uit dat ze op het provinciehuis ook in gesprek gaan met een Statenlid. U kunt leerlingen alvast in duo's enkele vragen laten bedenken om te stellen. Ook dit is niet per se nodig.